

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ

ПРАЗНИЦИ

СВЕТИ ЦАР КОНСТАНТИН И ЦАРИЦА ЈЕЛЕНА

света Јелена Дечанска

Мт. 5, 20 - 26, зч. 5; Јн. 10, 1-9, зч. 35.

Рим. 1, 18 - 27, зач. 80.; Гал. 1, 11 - 19, зач. 200

**архимандрит Георгије Капсанис
ОБОЖЕЊА НЕМА БЕЗ ОВАПЛОЋЕЊА**

Оци Цркве говоре да је Бог постао човек да би човек могао да постане бог (по благодати). Али, човек не би могао да се обожи да се претходно Бог није оваплотио.

У временима пре Христа, живело је много мудрих и праведних људи.

Стари Грци су, на пример, достигли висок ниво философскога знања о врлини и о Богу. Њихова философија је, у свом учењу о "се-меним логосима", заправо, садржала елементе истине. Стари Грци уопште нису били атеисти, као што неки наши рђаво обавештени савременици покушавају да их прикажу, већ су били веома религиозни људи. Они нису знали за истинитога Бога, али, иако пагани, они су били на свој начин побожни и богобојажљиви. Зато, можемо рећи да

сви они педагози и учитељи, политички и друштвени лидери који - будући да им је традиција Грчкога народа страна - покушавају да насилно искорене веру у Бога из душе нашег верног народа, покушавају да од истог тог народа направе "хибрид" (у древном значењу ове речи). Они, уствари, покушавају да наш народ лише његовог грчког (духовноисторијског) карактера, будући да је традиција Грка, у нашој древној, средњовековној и модерној историји - традиција побожности и богопоштовања. И управо је на тој и таквој традицији био и још увек јесте заснован васељенски културни допринос јелинства.

У философији Старих Грка можемо препознати чежњу за непознатим Богом, чежњу за искуством

email: manastirmaine@gmail.com
интернет презентација: podmaine.weebly.com

Бога. Стари Грци су били побожни, веровали су, али нису имали истинито и потпуно богопознање. Они нису имали заједницу са Богом. Обожење за њих није било могуће.

Стари Завет је, такође, пун праведних и побожних људи. Но, потпуно сједињење човека са Богом - обожење, постаје доступно и мо-

себе побољша у моралном погледу.

Ми знамо да је сатана обмануо Адама и Еву, и да су они пожелели да постану "богови", али без сарадње са Богом, и не кроз смирење, послушност и љубав, већ ослањајући се искључиво на сопствене снаге, своју вољу, тј. на један егоистичан и аутономан начин.

Сваки човек мора носити слабости других људи. Ко је савршен? Ко се може похвалити да је своје срце сачувао неоскрнављеним? Према томе, сви смо ми болесни и свако, ко осуђује брата, не примећује да је и сам болестан, јер болесник не осуђује другог болесника.

Љубите, трпите, превиђајте, не гневите се, не раздражујте се, опраштајте једни другима, како бисте подражавали нашег Христа и удостојили се да будете близу Њега у Његовом Царству. Чеда моја, избегавајте осуђивање, јер је то веома велики грех. Бог се много жалости кад осуђујемо и презиремо друге људе. Побринимо се само за своје сопствене погрешке, због њих би требало да осећамо бол. Осудимо саме себе и наћи ћемо милост и благодат код Бога.

гуће тек кроз Оваплоћење Бога - Логоса (Слова) Божијег.

То је циљ Оваплоћења Божијег. Да је циљ човековог живота био само да постане морално боља јединка, онда не би било никакве потребе за Христовим доласком у свет. Не би било никакве потребе за Божанским Домостројем (Икономијом), за Оваплоћењем Божијим, Крстом, крсном Смрћу и Васкрсењем Господњим, дакле, ни за чим од онога што ми хришћани верујемо да се збило у Христу, будући да би Пророци, философи, праведници и учитељи сасвим добро могли да науче људски род како да

Етоизам је, заправо, сама суштина Грехопада. Адам и Ева су се егоизмом и самодовољношћу одвојили од Бога и уместо обожења, стекли су нешто потпуно супротно: духовну смрт.

Оци Цркве веле да Бог јесте - Живот. Ко год се окреће од Бога, окреће се и од живота. Према томе, смрт и духовна умртвљеност (физичка и духовна смрт) били су последица Адамове и Евине непослушности.

Сви схватамо последице Грехопада. Одвајање од Бога је човека бацило у један плотски, поживотињени и пођавољени жи-

вот. Божија величанствена творевина је тешко оболела, готово на смрт. "Икона Божија" у човеку је била унакажена. После Грехопада, човек није више имао могућности да се креће ка обожењу, као што је то био случај пре но што је згрешио. Налазећи се у оваквом стању тешке, готово смртне оболелости, човек више није био у стању да се изнова усмери ка Богу. Био је, дакле, неопходан нови, (духовно) здрави Човек, који би био у стању да изнова усмери човекову слободу према Богу.

Овај нови Корен, нови Човек јесте Богочовек, Исус Христос, Син Божији и Логос (Слово) Божији, Који се оваплотио да би саздао нови корен, нови почетак, ново семе новог рода људског.

Свети Јован Дамаскин, велики богослов Цркве, богословствује да је кроз Оваплоћење Логоса остварена друга заједница (заједницење) Бога и човека. Прва заједница, она рајска, била је нарушена Грехопадом и човек је отпао од Бога. Наш свесстрадални Бог је зато и омогућио нову - другу заједницу то јест заједницење Бога и човека, које више не може да буде раскинуто, јер је остварено у Личности Исуса Христа.

Христос Богочовек, Син и Логос Бога Оца, има две савршене природе: Божанску и човечанску. Ове две савршене природе сједињене су "несливено, непромењиво, не-

разделно и нераскидиво" у једној Личности Бога Логоса, у Личности Исуса Христа, по чувеној дефиницији Светог Четвртог Васељенског Сабора у Халкидону, која укратко чини, Духом Светим, богословски оклоп и штит Православне Цркве од свих врста христолошких јереси свих времена. Дакле, један Исус Христос има две природе: Божанску и човечанску.

Човечанска природа је, кроз ипостасно (лично) јединство двају природа у Личности Христовој, занавек сједињена са Божанском природом, зато што је Христос - занавек Богочовек. Христос се као Богочовек вазнео на Небеса. Христос као Богочовек седи са десне стране Оца. Христос ће као Богочовек доћи да суди свету о Своме Другоме доласку. Према томе, човечанска природа је сада (Христом) узнесена у сами загрљај Свете Тројице. Ништа више не може одвојити човечанску природу од Бога. И управо зато, ми људи - после Оваплоћења Господњег - ма колико падали у грехе и ма колико се удаљавали од Бога, можемо увек изнова да се сјединимо са Богом - само ако то у свом покајању пожелимо. Ми можемо да се сјединимо са Богом, да постанемо богови по Благодати Божијој.

игуман Александар Милеант

Нарочита опасност за душевно здравље је онај правац у окултизму који рекламира начин да се извор енергије отвори унутар самог човека (А. Клизовски, "Основе погледа на свет Новог доба"). Према том учењу, сваки човек, који усвоји нарочиту методу, може у себи да развије узајамно прожимање спољашњих и унутарњих светова, да сачува и успостави здравље код себе и других, да се научи укључивању на било који извор информација, да отвори треће око, обавља астрална путовања, да отвори своје чакре. Отварање чакри посебним методама са циљем ослобађања психичких енергија нуди бескрајне могућности. Човек може да постане сличан боговима - да стекне визионарске способности, да овлада телепатијом, телекинезом, итд. Али у исто време сами специјалисти у тој области (А. Клизовски) упозоравају да је раскривање биосиле у себи бременито многим опасностима. Детаљно разматрање ове проблематике превазилази оквире ове теме. Да кажемо само да људи који се баве раскривањем чакри често непоправљиво обогаљују своју психу. И тако, обманувши човека оним што човек највише уважава, ђаво га потом све даље и даље одводи од Бога, док га не гурне у понор паклени. Захваљујући својој способности да се прилагођава мишљењу човека, ђаво је успео да многе савременике обмане древним окултистичким бајкама, предевајући их у квазинаучну

терминологију. Тако је у наше дане настала посебна научна област - парапсихологија, која изучава и настоји да објасни древне шаманске и медијумистичке методе.

Зна се да у свету у коме ми живимо, поред белог и црног, постоји још и сиво; осим светлости и таме, постоје полусенке. Али у безваздушном простору нема сенки, него постоји или потпуна светлост или потпуна тама. На сличан начин ни у свету духовна нема морално - неодређеног стања. Дуси (кад се упореде с људима) - проста су бића; они могу бити или сасвим добри (ангели) или сасвим зли (демони). У складу с тим у духовном свету постоје само два стања: рај или пакао. Нема средњег, неутралног постојања. Схвативши то, морамо се сложити да је сила (енергија) која исходи од Бога или ангела увек добра и привлачи добру, а сила (енергија) која исходи од демона, увек зла и гура у зло. Вишестолетно искуство Цркве то потврђује. Сила, која од Бога производи, или, речима Светог Григорија Паламе, "нестворена божанске енергија", јесте сила просветљујућа, која душу оживљава. "Учитељу, добро нам је овде са Тобом бити", узвикнули су ученици када их је на Тавору озарила Божанствена светлост (Мт. 17, 113).